

Consultatie voor: Contourenbrief verbruiksbelasting alcoholvrije
dranken op basis van suikergehalte

Danone Nederland
Lange Kleiweg 6, 2288 GK Rijswijk
7 juni 2024

Aan het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Als onderdeel van de consultatiefase deelt Danone hierbij met u onze visie met betrekking tot een mogelijke gedifferentieerde verbruiksbelasting op alcoholvrije dranken (hierna: suikerbelasting). Hoewel wij de transitie naar een getrapte suikerbelasting volledig ondersteunen, hebben wij ernstige bedenkingen bij enkele voorstellen van het demissionaire kabinet en zijn met name gealarmeerd door de overtuiging van het demissionaire kabinet dat “vanuit gezondheidsoogpunt er dus geen noodzaak is om zuivel- en sojadranken bij wijze van uitzondering anders te behandelen”.

Samengevat vraagt Danone het aanstaande kabinet het om de **zuivel en plantaardige categorie bedoeld als alternatief voor zuivel en mineraalwater vrij te stellen** van elke belasting gericht op dranken. Dit hebben wij onderbouwd in onderstaande brief:

1. Maak een aanpak op maat om substitutie-effecten naar gezondere producten te waarborgen en substitutie-effecten naar ongezondere producten te voorkomen.
2. Belast niet alle suikers alsof ze gelijk zijn, met name de van nature aanwezige suikers, en heb oog voor de nutritionele voordelen van zuivel en plantaardige drinkbare voedingsmiddelen.
3. Wees bewust van de functionele & nutritionele verschillen tussen zuivel & plantaardige categorieën enerzijds en de met suiker gezoete dranken (SSB's) anderzijds.
4. Zonder de volledige plantaardige categorie uit in de huidige & eventueel toekomstige (gedifferentieerde) suikerbelasting.
5. Stel mineraalwater vrij omdat het belasten van deze producten geen enkel gezondheidsdoel dient

1. Deze belasting moet gericht zijn op het verbeteren van de gezondheid

Als basis zouden belastingen gezondere keuzes en herformulering moeten stimuleren. Binnen de categorieën die belast worden, dienen gezondere producten met bewezen nutritionele voordelen lager belast te worden dan standaardproducten en zo betaalbaar en toegankelijk mogelijk te blijven. Het demissionaire kabinet suggereert dat er een keuze moet worden gemaakt tussen het verlagen van het suikergehalte over de hele linie óf het stimuleren van herformulering. Vanuit ons perspectief sluiten beide elkaar niet uit.

Een vlaktaks zoals deze nu bestaat is onwenselijk. Wij stellen een scenario voor dat gericht is op een gedifferentieerde belasting, die zowel consumenten als producenten stuurt in de richting van gezondere keuzes en categorieën. Om deze route echt succesvol te laten zijn, moeten er uitzonderingen worden gemaakt. Het simpelweg belasten van alle drinkbare producten omdat er een vorm van suiker in zit doet geen recht aan de bredere gezondheidsdiscussie.

Met suiker gezoete dranken (SSB's) mogen onder geen beding in dezelfde categorie worden geplaatst als zuivel en plantaardig drinkbare voedingsmiddelen. De Nederlandse

voedingsrichtlijnen benadrukken het belang van meerdere zuivelconsumpties per dag¹, waaronder melk of yoghurt, met het specifieke verzoek om de consumptie van SSB's te beperken. In het VK² en Slowakije³ geldt bijvoorbeeld een gelijksoortig regime om SSB's te belasten. Zuivel en plantaardige producten zijn vrijgesteld, juist vanwege de toegevoegde gezondheidsvoordelen en het scherpe onderscheid met SSB's.

2. Belast geen natuurlijk voorkomende lactose, aangezien het geen suiker is die in voeding moet worden beperkt

Lactose komt van nature voor in zuivel en behoort niet tot de suikers die volgens de WHO⁴ en de meeste gezondheidsautoriteiten beperkt moeten worden, en zouden daarom niet belast moeten worden. In tegenstelling tot suikerhoudende frisdranken bevatten zuivel dranken over het algemeen essentiële voedingsstoffen zoals calcium, proteïne en vitamine B2 en B12⁵. Bovendien resulteert lactose in een lagere glycemische respons in vergelijking met verschillende andere suikerbronnen zoals glucose, vanwege de lagere glycemische index (GI = 46)⁶.

Drinkbare zuivel bevat deze eigenschappen en toch zou het niet worden vrijgesteld onder scenario 1 & 2 waardoor de gezondheidsambitie van een dergelijke belasting ernstig wordt beperkt. Aanvullend daarop is het onduidelijk wat de scope is van scenario 3, waarmee mogelijk drinkbare yoghurt wordt belast. Ondanks bewijs dat aantoont dat yoghurts verband houden met gunstigere stofwisselingsprofielen en met gezondere voedingsgewoonten- en levensstijlen.^{7,8,9}

3. Zuivel en plantaardige categorieën worden niet gebruikt als frisdranken

In de Nederlandse voedingsrichtlijnen worden zuivel & plantaardige drinkbare voedingsmiddelen apart ingedeeld van dranken. (Fris)dranken zijn immers functioneel erg verschillend van drinkbare zuivel & plantaardige voedingsmiddelen. Laatstgenoemden worden gebruikt als onderdeel van maaltijden zoals ontbijt en lunch. Ze dragen bij aan het verzadigingsgevoel en voorzien in een dagelijkse behoefte als onderdeel van een gezonde leefstijl. Ze hebben niet als functie om iemands dorst te lessen en worden niet in dezelfde context (type gebruik zoals koken; tijdstip van de dag; locaties) gebruikt als frisdranken. Ook delen deze categorieën niet dezelfde schapruimte in supermarkten. Deze twee categorieën over één kam scheren is misleidend en suggereert aan consumenten dat zuivelproducten en plantaardige producten uitwisselbaar zijn met frisdranken, wat een verkeerd signaal is vanuit het oogpunt van volksgezondheid.

4. Plantaardige categorieën moeten volledig worden vrijgesteld vanwege hun functie, voedingseigenschappen en milieuvoordelen

¹ *Richtlijnen Schijf van Vijf*. Stichting Voedingscentrum Nederland 2020; 43-44

² <https://www.gov.uk/government/collections/soft-drinks-industry-levy-detailed-information>

³ <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2024/176>

⁴ *Guideline: Sugars intake for adults and children*. Geneva: World Health Organization, Page 7; 2015.

⁵ Melk en melkproducten | Voedingscentrum

⁶ Shkemi B, Huppertz T. Glycemic Responses of Milk and Plant-Based Drinks: Food Matrix Effects. *Foods*. 2023 Jan 18;12(3):453. doi: 10.3390/foods12030453. PMID: 36765982; PMCID: PMC9914410.

⁷ Hobbs DA, Givens DI, and Lovegrove JA. Yogurt consumption is associated with higher nutrient intake, diet quality and favourable metabolic profile in children: a cross-sectional analysis using data from years 1-4 of the National diet and Nutrition Survey, UK. *Eur J Nutr* 2019; 58, 409-422.

⁸ Ricceri F, Giraud MT, Sieri S, et al. Dietary habits and social differences: The experience of EPIC-Italy. *Epidemiol Prev* 2015; 39 (5-6):315-21.

⁹ D'Addezio L., Mistura L., Sette S., et al. Sociodemographic and lifestyle characteristics of yogurt consumers in Italy: results from the INRAN-SCAI 2005-06 survey. *Mediterranean Journal of Nutrition and Metabolism* 2015;8: 119-29

Tot dusver heeft Danone er sterk voor gepleit om alle plantaardige dranken die bedoeld zijn als alternatief voor zuivel vrij te stellen. We hebben dit gedaan omdat we geloven dat de consument eerlijke, gezonde en duurzame keuzes bieden de enige manier is om vooruitgang te boeken. Functioneel gezien zijn deze plantaardige alternatieven vergelijkbaar met hun zuivelequivalenten in die zin dat ze een vol gevoel geven, op een gelijkaardige manier gebruikt worden als onderdeel van een dagelijks voedingspatroon en niet gebruikt worden als dorstlessers.

Bovendien bieden verrijkte plantaardige alternatieven zoals sojadranken¹⁰ vergelijkbare voedingsstoffen als zuivel, zoals calcium en vitamines¹¹. Terwijl de verschillende alternatieven extra voordelen kunnen bieden, zoals vezels, een laag vet- en/of cholesterolgehalte. Bovendien spelen plantaardige producten een cruciale rol bij het ontwikkelen van een gezonder en duurzamer voedselsysteem^{12,13}. De moeilijkheid om dergelijke vrijstellingen toe te passen is geen voldoende reden om dit niet te doen, aangezien andere omringende landen (VK, Slowakije, Spanje) erin zijn geslaagd plantaardige varianten vrij te stellen.

5. Mineraalwaters belasten dient geen gezondheidsdoel

Water is de meest natuurlijke en gezondste keuze voor hydratatie. Het speelt een cruciale rol om ervoor te zorgen dat ons lichaam kan functioneren zoals het zou moeten - iets wat geen enkele andere vloeistof op dezelfde manier kan doen.

Mineraalwater valt samen met andere dorstlessers onder de categorie dranken in de Nederlandse voedingsrichtlijnen. De keuze om mineraalwater per 1 januari 2024 vrij te stellen van de verbruiksbelasting was de juiste. De communicatie van de overheid was dat het juist werd vrijgesteld omdat het een gezondere keuze is dan andere niet-alcoholische dranken. Wij vragen dan ook om deze vrijstelling te continueren.

Vanuit dit perspectief dringen we er bij het opstellen van een nieuwe suikertaks voor niet-alcoholische dranken bij het kabinet sterk op aan om een uitzondering te maken voor de **zuivel en plantaardige categorie bedoeld als alternatief voor zuivel en mineraalwater**.

Wij staan er graag voor open om bovenstaande input met u te bespreken.

Met vriendelijke groet,

Yannick Looije

Danone Nederland
yannick.looije@danone.com

¹⁰ Taeger, M. en Thiele, S., 2024. Vervanging van melk en zuivelproducten door alternatieven op basis van soja - Hoe voorkom je tekorten aan voedingsstoffen in een melk-vrij dieet?. Het Journal of Nutrition, 154(1), pp.163-173.

¹¹ Richtlijnen Schijf van Vijf. Stichting Voedingscentrum Nederland 2020; 43-44

¹² Science-policy-paper-on-PB-alternatives-in-SFS_June-2022.pdf (ensa-eu.org)

¹³ Gazan R, Vieux F, Lluch A, De Vriese S, Trotin B, Darmon N. Individuele dieetoptimalisatie bij Franse volwassenen toont aan dat plantaardige "zuivelachtige" producten een aanvulling kunnen zijn op zuivel in duurzame diëten. Duurzaamheid. 2022; 14(5):2817.